

سوالات جا خالی قضایای شرطی متصل و منفصل

- ۱- قضیه‌ی شرطی به دو قسم..... و..... تقسیم می‌شود.
- ۲- نشانه‌ی قضایای شرطی «اگر» و نشانه قضیه‌ی شرطی «یا» است.
- ۳- در قضیه شرطی حکم شده به بودن یا نبودن نسبتی به شرط بودن یا نبودن نسبت دیگر. یعنی اگر مقدم باشد تالی هم خواهد بود و اگر مقدم نباشد تالی هم نخواهد بود.
- ۴- در قضایای شرطی «متصل» مقدم مستلزم و تالی تابع است.
- مانند: «اگر سه ضلع مثلث مساوی باشد سه زاویه آن هم مساوی است».

تالی

مقدم

- ۵- در قضیه شرطی متصل جمله‌ای که با معنای «اگر» شروع می‌شود، و جمله‌ای که پس از آن می‌آید و تابع آن است نامیده می‌شود و ماهیت قضیه‌ی شرطی متصل همین رابطه است.
- ۶- قضیه‌ای که در آن به جدایی و انفصال دو یا چند نسبت حکم داده می‌شود شرطی گفته می‌شود. مانند: «عدد یا زوج است یا فرد».
- ۷- نشانه‌ی شرطی منفصل «یا» است که میان دو طرف قضیه فاصله می‌اندازد به گونه‌ای که اگر «یا» حذف شود دو قضیه‌ی باقی می‌ماند.
- ۸- دلیل آن که منفصل را نیز شرطی نامیده اند، چون حکم است مانند: «قضیه یا شرطی است یا حمله» اگر شرطی باشد حمله نیست و اگر حمله باشد شرطی نیست.
- ۹- قضیه‌ی شرطی به سه قسم ۱- حقیقی ۲- مانعة الجمع (غیر قابل جمع در صدق) ۳- مانعة الرفع (غیر قابل جمع در کذب) تقسیم می‌شود.
- ۱۰- قضیه ای که هم درست بودن دو طرف قضیه محال است و هم غلط بودن آن، قضیه‌ی شرطی منفصل نامیده می‌شود. بنابراین این انفصال میان دو طرف را انفصال می‌نامند.
- ۱۱- قضایای حاصل از منفصل این‌گونه است:

۱- عدد زوج است پس: عدد فرد نیست

+ ← -

۲- عدد زوج نیست پس: عدد فرد است

+ ← -

۳-زوج نیست :پس→ عدد فرد است

+ → -

۴-زوج است :پس→ عدد فرد نیست

- → +

۱۲-قضیه‌ای که محال است هر دو طرف آن درست باشد ، اما می‌تواند هر دو طرف غلط باشد یا یک طرف درست و یک طرف غلط باشد، قضیه‌ی شرطی منفصل «.....» است.

۱۳-قضایای حاصل از این‌گونه است:

«امروز یا شنبه است یا یکشنبه»

۱-امروز شنبه است پس: یکشنبه نیست

- ← +

۲- امروز شنبه نیست پس: ممکن است یکشنبه باشد یا نباشد

? ← -

۳-شنبه نیست → امروز یکشنبه است

+ → -

۴-شنبه است→ امروز یکشنبه نیست

- → +

۱۴-قضیه‌ای که محال است هر دو طرف آن غلط باشد اما ممکن یک طرف درست و یک طرف غلط باشد یا هر دو طرف درست باشد. این قضیه منفصل
یا.....نامیده می‌شود.

۱۵-قضایای حاصل از..... این‌گونه است:

«نتیجه هر عمل یا در دنیا یا در آخرت به انسان می‌رسد».

۱-نتیجه هر عمل در دنیا به انسان می‌رسد پس: در آخرت ممکن است برسد یا نرسد

? ← +

۲-نتیجه عمل در دنیا به انسان نمی‌رسد پس: در آخرت حتماً می‌رسد

+ ← -

۳- در دنیا ممکن است برسد یا نرسد → نتیجه عمل در آخرت به انسان می‌رسد

+ → ?

۴- در دنیا حتماً می‌رسد → نتیجه عمل در آخرت به انسان نمی‌رسد

- → +

۱۶- در قضیه‌ی شرطی منفصل.....اجتماع(درست بودن) محال ارتفاع (غلط بودن)هم محال، در.....اجتماع محال ارتفاع جایز و در.....ارتفاع محال واجتماع جایز است.

- ۱-متصل- منفصل ۲-متصل- منفصل ۳-متصل ۴- تالی- مقدم ۵-مقدم- تالی ۶-منفصل ۷-حملی ۸-
مشروط ۹- منفصل ۱۰-حقیقی ۱۱-حقیقی یا نام ۱۲-غیر قابل جمع در صدق ۱۳-شرطی منفصل
غیر قابل جمع در صدق ۱۴-غیر قابل جمع در کذب-مانعةالرفع- مانعةالخلو ۱۵-غیر قابل جمع در
کذب ۱۶-حقیقی- غیر قابل جمع در صدق- غیر قابل جمع در کذب